

Hà Nội, ngày 28 tháng 3 năm 2017

THÔNG BÁO RÚT KINH NGHIỆM

Về công tác thực hành quyền công tố và kiểm sát xét xử án hình sự

Thông qua công tác thực hành quyền công tố và kiểm sát xét xử theo thủ tục giám đốc thẩm vụ án Hứa Văn Mậu và đồng bọn phạm tội "Trộm cắp tài sản" bị Ủy ban thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội xử hủy để điều tra lại. Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội thông báo để rút kinh nghiệm chung.

1. Nội dung và quá trình giải quyết vụ án

Chiều ngày 07/11/2011, Hứa Văn Mậu cùng Lý Văn Lợi trèo qua mái nhà vào nhà ông Sầm Văn Phấn (là bố vợ của Lý Văn Lợi) để trộm cắp tài sản. Sau khi lấy được tài sản, Mậu điều khiển xe máy chở Lợi xuống Bán Thang để đánh bạc. Trên đường đi, Lợi nói lấy được 10.000.000 đồng và chia cho Mậu 5.000.000 đồng. Đến khoảng 20 giờ cùng ngày, Lý Văn Lợi và Hứa Văn Mậu quay về nhà để lấy đèn pin, rồi Mậu chở Lợi đến cuối làng Lũng Niếc. Đến nơi, Mậu soi đèn pin cho Lợi xem số tài sản trộm cắp được của nhà ông Phấn để trong cặp xe gồm 01 dây chuyền vàng, 2 nhẫn vàng, 1 đôi khuyên tai và một hộp trái lựu màu đỏ rồi bảo Lợi đứng trông xe để Mậu mang cất giấu. Sáng hôm sau, Lợi bắt xe đi bán vàng thì bị Công an thị xã C bắt giữ, còn Mậu bỏ trốn đến ngày 27/4/2012 bị bắt theo lệnh truy nã.

2. Quá trình giải quyết vụ án

Bản án hình sự sơ thẩm số 68/2012/HSSST ngày 20/8/2012 của Tòa án nhân dân huyện T áp dụng điểm a khoản 3 Điều 138 Bộ luật hình sự xử phạt Lý Văn Lợi 7 năm tù, Hứa Văn Mậu 8 năm tù.

Về trách nhiệm dân sự: Buộc các bị cáo Lý Văn Lợi, Hứa Văn Mậu phải có trách nhiệm liên đới bồi thường cho bà Phương Thị Nụ số tiền 6.005.000 đồng; cụ thể Lý Văn Lợi 1.005.000 đồng, Hứa Văn Mậu 5.000.000 đồng. Bồi thường cho ông Sầm Văn Phấn và chị Phương Thị Hương số tiền 209.620.000 đồng tương đương 4,7 cây vàng 9999; mỗi bị cáo phải bồi thường 104.810.000 đồng.

Ngày 29/8/2012, Hứa Văn Mậu kháng cáo kêu oan.

Bản án hình sự phúc thẩm số 44/2012/HSP.T ngày 28/9/2012 của Tòa án nhân dân tỉnh C, không chấp nhận kháng cáo của bị cáo Hứa Văn Mậu, giữ nguyên phần trách nhiệm hình sự tại Bản án hình sự sơ thẩm.

Về trách nhiệm dân sự, sửa một phần trách nhiệm dân sự: Buộc các bị cáo Lý Văn Lợi và Hứa Văn Mậu phải liên đới bồi thường cho ông Sầm Văn Phấn và chị Phương Thị Hương số tiền 200.700.000 đồng tương đương với 4,5 cây vàng 9999, mỗi bị cáo phải bồi thường 100.350.000 đồng.

Sau phiên tòa xét xử phúc thẩm, Hứa Văn Mậu tiếp tục có đơn kêu oan.

Ngày 07/7/2016, Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội đã ban hành Kháng nghị giám đốc thẩm, đề nghị Ủy ban thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội xét xử giám đốc thẩm: hủy Bản án hình sự phúc thẩm nêu trên và Bản án hình sự sơ thẩm số 68/2012/HSST ngày 20/8/2012 của Tòa án nhân dân huyện T để điều tra lại.

Ngày 10/3/2017, Ủy ban thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội xử: chấp nhận kháng nghị của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội; hủy Bản án hình sự phúc thẩm và Bản án hình sự sơ thẩm nêu trên để điều tra lại.

2. Những vấn đề cần rút kinh nghiệm

2.1. Về thu thập và đánh giá chứng cứ:

- Xác định tài sản bị chiếm đoạt:

- Về nguồn gốc số tiền 15.000.000 đồng của bà Phương Thị Nực tại cơ quan điều tra bà Nực khai bị mất 15.000.000 đồng, nguồn gốc do bà bán Dê và huôn bán mà có, số tiền trên bà để trong cuốn sổ ở trong hòm gỗ. Trong khi đó, bị cáo Lợi khai chỉ lấy được 10.000.000 đồng để trong cuốn sổ ở trong hòm gỗ. Cơ quan điều tra chưa điều tra, xác minh bà Nực bán Dê cho ai, được bao nhiêu tiền, thời điểm nào để làm cơ sở xác định bà Nực bị mất bao nhiêu tiền.

- Về nguồn gốc và số lượng vàng bị chiếm đoạt của chị Phương Thị Hương và ông Sầm Văn Phấn: Chị Hương khai, gia đình chị bị mất 4 cây vàng, 2 nhẫn vàng (mỗi cái một chỉ), 1 dây chuyền vàng 5 chỉ. Số vàng bị mất chị Hương khai để trong một hộp nhựa hình chữ nhật màu trắng đục rồi cho vào một túi vải nhung đỏ nhưng theo lời khai của Lợi là nhìn thấy hộp hình trái tim. Về nội dung trong giấy bảo đảm vàng thể hiện số vàng trên được mua vào các ngày 05/02/2010, ngày 03/4/2011 và ngày 10/4/2011 có giấy bảo đảm vàng của Công ty vàng bạc đá quý Kim Tín với giá vàng bán ra tại từng thời điểm là 37.000.000 đồng/lượng và 43.000.000 đồng/lượng (tuy nhiên, theo trang thông tin điện tử của công ty vàng bạc đá quý Kim Tín giá vàng thời điểm ngày 05/02/2010 bán ra xung quanh mức 25.900.000 đồng/lượng). Ngoài ra, trong giấy bảo đảm vàng

ngày 10/4/2011 thể hiện dây chuyền có trọng lượng 5 chỉ vàng (có dấu hiệu tẩy xóa) nhưng giá tiền là 3 chỉ vàng. Trong hồ sơ vụ án, không có tài liệu thể hiện cơ quan điều tra tiến hành xác minh lại về nguồn gốc và giá vàng.

Về thời điểm xuất hiện giấy tờ bảo đảm vàng: theo Biên bản lời khai ngày 26/12/2011 và ngày 13/3/2012, chị Hương khai là số vàng mua qua từng năm, không giữ giấy tờ bảo đảm; tại Biên bản lời khai ghi ngày 04/5/2012 chị Hương khai đã tìm thấy giấy bảo đảm vàng nhưng tại Biên bản tạm giữ đồ vật tài liệu thể hiện chị Hương giao nộp giấy bảo đảm vàng vào ngày 17/11/2011 và chị tìm thấy ngày 14/11/2011. Đây là một mâu thuẫn quan trọng để kiểm tra tính xác thực của tài sản bị chiếm đoạt nhưng cơ quan điều tra lại không tiến hành xác minh.

+ Về chiếc máy tính mà chị Phương Thị Hương và ông Sầm Văn Phấn đều khai bị mất trộm: Qua trình điều tra, người bị hại khai bị mất một chiếc máy tính xách tay do Trung Quốc sản xuất, đã sử dụng được 2 năm nhưng cơ quan điều tra chưa điều tra làm rõ để xác định ông Phấn và chị Hương có bị mất máy tính hay không, mua ở đâu, giá bao nhiêu, loại gì...

2.2. Về chứng cứ buộc tội đối với Hứa Văn Mậu:

Trong quá trình điều tra, Mậu có 6 Biên bản ghi lời khai, 2 Biên bản hỏi cung bị can và 2 Biên bản đối chất: Mậu đều thừa nhận cùng Lợi đi đánh bạc nhưng không cùng Lợi đi trộm cắp tiền, vàng và có 02 lần điện thoại cho chị Hương nhưng là để nói bị oan.

Theo lời khai của Lý Văn Lợi (7 Biên bản lời khai, 6 Biên bản hỏi cung bị can) thì tại Biên bản ghi lời khai ban đầu Lợi khai đi trộm cắp tài sản một mình và lấy được 3.900.000 đồng. Tại hai lời khai tiếp theo, Lợi khai cùng Mậu và Hoàng Ích Toàn đi trộm cắp tài sản nhà ông Phấn, lấy được 4.900.000 đồng. Sau đó, Lợi lại khai cùng Hứa Văn Mậu đến nhà ông Sầm Văn Phấn để trộm cắp tài sản, Lợi lấy được 10.000.000 đồng trong hòm gỗ còn Mậu lấy được 01 dây chuyền vàng, 2 nhẫn tròn vàng, 1 đôi khuyên tai để trong tủ quần áo nhà ông Phấn. Xét thấy, lời khai của Lý Văn Lợi, từ giai đoạn điều tra ban đầu đến phiên tòa xét xử phúc thẩm, Lợi liên tục thay đổi lời khai, giữa các lời khai của Lý Văn Lợi là bất nhất; mâu thuẫn với lời khai của Hứa Văn Mậu; mâu thuẫn với lời khai của người bị hại về số tài sản trộm cắp.

Ngoài ra, chị Phương Thị Hương là người bị hại khai: sau khi bỏ trốn, Mậu gọi điện về thừa nhận hành vi cùng Lợi trộm cắp tài sản, Mậu dùng dao nhọn lục tủ quần áo để lấy tiền, vàng sau đó để quên con dao trong tủ. Tuy nhiên, tại biên bản khám nghiệm hiện trường ngày 08/11/2011 không thể hiện

thu giữ được con dao này. Mặt khác, Mậu thừa nhận có gọi điện về cho chị Hương nhưng để nói Mậu bị oan nhưng tại biên bản đối chất giữa chị Hương và Mậu chưa làm rõ được số lần, thời điểm và điện thoại Mậu lấy ở đâu để gọi điện thoại cho chị Hương. Những mâu thuẫn này chưa được điều tra đầy đủ.

Tại phiên tòa phúc thẩm, ông Sầm Văn Phấn khai “khoảng 16 giờ ngày 07/11/2011, Vũ nhìn thấy Lợi trong vườn nhà ông đi ra”, nhưng Cơ quan điều tra cũng chưa tiến hành lấy lời khai của Vũ. Đây cũng là một tình tiết quan trọng trong vụ án nhưng chưa được cơ quan điều tra xác minh, thu thập.

Đối với Hoàng Ích Toàn, tại 02 Biên bản lời khai ngày 09/11/2011 của Lý Văn Lợi khai nhận Lợi cùng Mậu và Toàn đến nhà ông Phấn để trộm cắp tài sản, ngoài lời khai của Toàn không thừa nhận tham gia cùng Lợi đi trộm tiền, vàng, cơ quan điều tra đã không tiến hành lấy lời khai của nhân chứng khác là những người cùng chặn bắt với Toàn, cũng không tiến hành đối chất lời khai giữa Toàn với Mậu để xác định Toàn có tham gia trộm cắp tài sản nhà ông Phấn hay không. Quá trình giải quyết vụ án về vấn đề này các cơ quan tiến hành tố tụng cũng chưa làm rõ.

Trong vụ án này còn tồn tại nhiều mâu thuẫn, việc làm rõ những vấn đề liên quan đến việc xác định tính chính xác sự thật khách quan của vụ án nhưng chưa được điều tra đầy đủ dẫn đến việc kết án bị cáo Hứa Văn Mậu là thiếu căn cứ. Xét thấy, đây là vấn đề cần được thông báo để Viện kiểm sát nhân dân địa phương nghiên cứu cùng rút kinh nghiệm nhằm hạn chế những trường hợp tương tự xảy ra, góp phần nâng cao hơn nữa chất lượng công tác thực hành quyền công tố và kiểm sát xét xử các vụ án hình sự./.

Nơi nhận:

- Đ/c Lê Hân Thế PV1 - VKSTC (để học);
- Đ/c Viện trưởng VC1 (để học);
- Vụ 7, VPTH - VKSTC;
- VKS Quân sự Trung ương;
- VC 2, VC3;
- VKS 63 tỉnh, thành phố;
- Trường Đại học Kiểm sát;
- Trường DTBĐNVKS TP Hồ Chí Minh;
- VP, các Viện nghiệp vụ VC1;
- Lưu VC1 (2b).

KT. VIỆN TRƯỞNG
PHÓ VIỆN TRƯỞNG

Lê Tư Quỳnh

